

BESLUT OCH SKÖTSELPLAN FÖR

Naturreservatet

Böda backar

BORGHOLMS KOMMUN, KALMAR LÄN

NATURVÅRDSFÖRVALTARE: LÄNSSTYRELSEN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BILDANDE AV NATURRESERVATET BÖDA BACKAR	1
Beslut.....	1
Beskrivning av området.....	1
Ärendets beredning.....	7
Syfte.....	7
Skälen för beslutet	8
Föreskrifter	9
Fastställande av skötselplan	12
Överklagande.....	12
Kungörelse.....	12
Underskrifter	12
BILAGA 1 Beslutskarta	14
BILAGA 2 Registeruppgifter	15
BILAGA 3 Skötselplan	19
1. Övergripande mål	19
2. Åtgärder i skötselområden.....	19
3. Bränder och brandbekämpning.....	24
4. Jakt.....	24
5. Friluftsliv och turism.....	24
6. Tillsyn, dokumentation och uppföljning	25
7. Kostnader och finansiering.....	26
BILAGA 3.1 Skötselplanekarta.....	27
BILAGA 3.2 Vegetationskarta.....	28
BILAGA 4 Rödlistade arter.....	29

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET BÖDA BACKAR

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 § i den tidigare gällande naturvårdslagen (SFS 1964:822) och 6 § lagen om införande av miljöbalken (SFS 1998:811) att förklara det område som avgränsas med innerkanten av den streckade linjen på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

När detta beslut vinner laga kraft upphör inom området gällande beslut om landskapsbildsskydd enligt 19 § naturvårdslagen (äldre lydelse) att gälla.

Länsstyrelsen finner att förordnande om naturreservat går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna enligt 2 och 3 kap lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser.

Beskrivning av området

Administrativa data

Namn: Böda backar

Kommun: Borgholm

Fastighet: Kyrketorp 6:1
Böda kronopark 2:157

Fastighetsägare: Kyrketorp 6:1
Böda kronopark 2:157

Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen	
Kartblad:	Topografisk karta: 6HSV, 5HNV Ekonomisk karta : 05794 (529), 06704 (525)	
Areal:	179,5 ha*	
Landareal:	179,5 ha*	
Areal produktiv skogsmark:	177,8 ha*	
Naturgeografisk region:	14 b Ölands skogsrika område	
Naturtyper enligt naturvårdsregistret:	Barrskog Ädellövskog Ordinär lövskog Blandskog Våtmark Vatten	167,9 ha* 5,0 ha 1,3 ha 4,7 ha 0,5 ha 0,1 ha
Naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv:	Västlig taiga 9010	70,0 ha
Vegetationstyper enligt Nordiska Ministerrådet (ViN):	Tallskog av ljung-kråkbärsris-typ <i>Pinus sylvestris-Calluna vulgaris-Empetrum spp.-typ 2112</i> Tallskog av lingonris-typ <i>Pinus sylvestris-Vaccinium- vitis- idaea-typ 2114</i> Tallskog av kalkört-typ <i>Pinus sylvestris-Convallaria majalis-typ 2116</i> Granskog av blåbärsristyp <i>Picea abies-Vaccinium myrtillus-typ 2121</i> Granskog av lågört-typ <i>Picea abies-Oxalis acetosella-Melica nutans-typ 2124</i> Blandbarrskog av blåbärstyp 2130 (finns ej som typ i ViN)	51,2 ha* 71,2 ha 0,5 ha 4,8 ha 8,1 ha 5,9 ha

* Arealen korrigerad enl Lst beslut 511-1551-05

Blandbarrskog av örttyp 2130 (<i>finns ej som typ i ViN</i>)	13,6 ha
Yngre planterad barrskog 2131	12,6 ha
Sumpbjörkskog av ris-gräs-typ <i>Betula pubescens-Molinia caerulea-Sphagnum spp.-typ 2216</i>	1,3 ha
Boskog av lågört-typ <i>Fagus sylvatica-Lamiastrum galeobdolon-Melica uniflora-typ 2222</i>	3,1 ha
Blandlövskog av örtrik-typ <i>Quercus robur-Ulmus glabra-Tilia cordata-typ 2236</i>	1,9 ha
Blandskog av ört-typ <i>Picea abies-Betula spp.-Quercus robur-Fagus sylvatica-Geranium sylvaticum-Melica nutans-typ 2313</i>	4,7 ha
Fuktäng av blåtåtel-typ <i>Molinia caerulea-typ 5235</i>	0,5 ha
Öppet vatten 6600 (<i>finns ej som typ i ViN</i>)	0,1 ha

Naturvetenskapliga intresseaspekter

Naturreseptatet Böda backar är beläget på norra Öland, på ömse sidor om väg 136 norr om Böda samhälle. I reservatet ingår de tidigare domänreservaten Böda backar och Södra mosslinjen samt omgivande marker av högt naturvärde.

Berggrunden i området utgörs av ordovicisk kalksten. I nordvästra delen utgörs jordarterna av grus eller moränlera. Strax väster av landsvägen och österut överlagras berggrunden av flygsand. Detta är den västra begränsningen för Bödabuktens dyn- och flygsandfält och mycket markerade dyner förekommer inom hela området. Mellan dynerna är marken ofta försumpad och där förekommer små avlånga kärr. Nordligaste Öland som helhet är ett av de absolut största och mest välutbildade dynområdena i hela Sverige.

Området är till övervägande del bevuxet med äldre barrskogar. Parallellt med väg 136 löper ett tydligt markerat dynsystem bevuxen med tallskog av ljung-kråkbär-ristyp. Denna vegetationstyp är representativ för Bödaskogarna, men förekommer annars på endast ett par mindre områden på Öland. Skogen är gammal, grov och luckig och utgör första generationen med slutna skog efter att dynerna avsattes.

I nordöstra delen av reservatet finns ett mindre område som tidigare varit domänreservat; "Södra mosslinjen". Området utgörs av gammal barrblandskog med inslag av idegran och löv som ek, lönn, bok och hassel. Förekomsten av mycket gammal, grov tall och äldre gran är stor. Även större träd av idegran förekommer. Även området utanför det tidigare domänreservatet utgörs av olikåldrig, delvis grov barrskog, som österut övergår till ängsartade gran- och barrblandskogar. I västlig/sydlig riktning sträcker sig ett kanalsystem, kantat av grov bok. Död ved och högstubbar förekommer i området.

Som en enklav i den sydöstra delen av området finns en privat fastighet som klassats som nyckelbiotop. Fastigheten, samt omgivande marker utgörs av gammal olikåldrig och luckig blandskog av tall och gran. Smala surdrog löper i nordsydlig riktning med klibbal, björk och senvuxen ek. Området har naturskogskaraktär och hyser mycket stora värden med grova träd, grov död ved, socklar och senvuxna ekar.

Området väster om väg 136 är av en annan karaktär än de sandiga tallhedarna i östra delen. Här utgörs underlaget till övervägande del av kalkhaltiga moräner vilket också avspeglar sig på vegetationen. Hela området karaktäriseras av en stor trädslagsblandning med bl a tall, gran, ek, bok, sälk och idegran, samt av den ofta mycket rika förekomsten av hassel. Skogen är ofta luckig och grova träd och död ved förekommer. Fältskiktet är rikt med arter som indikerar näringsrika och/eller kalkrika förhållande, exempelvis förekommer myska mycket rikligt tillsammans med lundslok, hässlebrodd, blåsippa, murgröna och skogsknipprot.

I anslutning till kanalen väster om vägen finns ett område med örtrik blandlövskog. I trädskiktet dominerar bok men trädslagsblandningen är stor med ek, alm, lönn, lind, ask, hassel och sälk. I området finns många grova eller mycket grova träd och även en del grova lågor. Fältskiktet är örtrikt med arter som tandrot, myska och lundslok.

Sammantaget hyser området höga naturvärden, med vegetationstyper från fattiga ristyper till rika barr-, bland-, och ädellövskogar ofta med stor trädslagsblandning. Skogen är ofta luckig och grova träd och död ved förekommer i stora delar av området. Höga värden finns knutna till den äldre barrskogen och till det stora inslaget av ek och andra lövträd.

I området finns en mycket värdefull lavflora. Rödlistade arter som förekommer är grynig lundlav *Bacidia biatorina*, stiftkvistlav *Fellhaneropsis vezdae*, mjölig klotterlav *Opegrapha sorediifera*, stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera*, frostig trädgrönelav *Scoliciosporum pruinosum*. I området har också de första fynden sedan 1940-talet gjorts av trådbrosklav *Ramalina thrausta* (starkt hotad) och ringlav *Evernia divaricata* (sårbar). Inom reservatsområdet finns flera lämpliga biotoper för dessa arter.

Flera rödlistade svampar förekommer i området, exempelvis röktrattskeivling *Clitocybe inornata*, kopparspindling *Cortinarius cupreorufus*, spinnfingersvamp *Lentaria byssiseda*, rostfjällskeivling *Lepiota fulvella*, lundfjällskeivling *Lepiota subalba*, arommusseron *Lepista densifolia*, bittermusseron *Leucopaxillus gentianeus*, föränderlig brosking *Marasmius wynnei*, gropticka *Oligoporus guttulatus*, blåfotad taggsvamp *Sarcodon glaucopus* och lakritsmusseron *Tricholoma apium*. Flera av dessa arter indikerar äldre barrskog på kalkrika marker.

Kännedomen om fågellivet inom reservatet är bristfällig. Inom Böda kronopark finns Sveriges kanske rikaste förekomst av nattskärar. Spillkråka häckar i reservatet och i området har tidigare funnits en koloni av backsvala. Tillgången på grova träd, hålträd och det bitvis stora lövinslaget i reservatet gör att området är värdefullt för såväl häckande rovfågel som för olika hackspetsarter.

Förekomsten av gamla och grova träd, lågor, död ved och inslag av löv gör att området har goda förutsättningar att hysa fler hotade, sårbara och missgynnade växt- och djurarter än vad som idag är känt. Inte minst gäller detta vedlevande insekter, där kunskapen om vad som finns i området är bristfällig.

Kulturhistoriska intresseaspekter

Kända fornlämningar inom området finns söder om Rosendal och i anslutning till väg 136.

Området söder om Rosendal är av riksintresse för kulturmiljövården. Här finns ett fornlämningsområde som består av ett husgrunds- och stensträngskomplex från äldre järnåldern. Ett 15-tal husgrunder finns i området. I anslutning till dessa finns ett omfattande stensträngssystem i form av hägnader och fägor, med en sammanlagd längd om 3150 meter. Stensträngssystemet är att betrakta som ett av Ölands allra mest välbevarade och systemet är ovanligt rikhaltigt och komplext. Större delen av fornlämningsområdet ligger utanför naturreservatet, men i västra delen finns en grav, en husgrund samt stensträngar och fossil åker.

Längs med väg 136 finns en milstolpe från 1737, samt 12 stycken väghållningsstenar av kalksten.

Historisk och nuvarande markanvändning

Stora delar av skogarna i Böda kronopark var under 1700- och början av 1800-talet kraftigt uthuggna till följd av det stora behovet av bränsle för kalkbränning. Även utmarksbetet hade under den här tiden stor påverkan på skogarna i kronoparken. Förutom betesskador på växande ungskog medverkade betes- och trampskador i

den erosionskänsliga sanddynsvegetationen till den omfattande sandflykten i delar av området.

I kartmaterial från 1813-1815 framgår att området som omfattas av det nuvarande naturreservatet trots detta hade ett ganska bra bestånd av i först hand barrskogar men även av al och ek. För nordöstra delen av området lyder beskrivningen; ”god mark med vacker skog av gran och tall. Här finns både timmer och sågstockar, på sina ställen mogen alskog” och för området väster om Rosendal; ”vacker skog av mogen gran och tall”. Undantaget utgjorde området längs med nuvarande väg 136 där östra delen beskrivs som backig och skoglös mark, som dock visade återväxt av gran- och tallplantor, medan västra delen var mycket uthuggen, men där fortfarande ”tjänligt bränsle av gran och tall” fanns kvar. Öster om Rosendal växte alskog, samt ”här och där en ek av mindre värde”.

Gutängskärret benämns Kyrketorp kärr utan någon närmare beskrivning.

I början av 1800-talet insåg man att åtgärder behövdes mot den negativa inverkan som betet hade på skogstillväxten och under mitten av 1800-talet upphörde skogsbetet så gott som helt. Under denna tid upphörde också mycket av den olagliga avverkningen som pågått sedan 1816 då kronoparkens gränser fastställdes och det samtidigt blev förbjudet för allmogen att fritt ta virke ur skogen.

Från och med 1860-talet påbörjades mer effektiva skogsbruksmetoder i området. Plantering ersatte frösådd som tidigare hade varit den gängse föryngringsmetoden och de närmaste 30 åren skedde utdikning och plantering av den mesta myrmarken i kronoparken. Det var också under denna period som det rätlinjiga systemet med skogsbilvägar tillkom.

Under 1900-talet har ett i stort sett normalt skogsbruk bedrivits inom det aktuella området. Undantag utgör de områden som på 1960-talet avsattes som domänreservat. För dessa områden föreskrevs i samband med besluten att området tillsvidare skulle bevaras och skyddas från avverkning eller åtgärd, samt mot skadegörelse eller förändring på mark och vegetation. Varsam röjning och gallring för att gagna i första hand det gamla tallbeståndets fortlevnad och utveckling var dock tillåten.

Även Kyrketorp 6:1 har varit undantaget från rationellt skogsbruk och här har endast plockhuggning gjorts.

Ekonomiska kartan från 1941 visar att ett par mindre ytor strax norr om Rosendal då brukades som åker.

Intressen för friluftsliv och rekreation

Ur friluftssynpunkt har området högt värde. Området öster om väg 136 är ett mycket välbesökt friluftsområde p g a den stora arealen gammal skog samt närheten till Böda samhälle och till campingplatserna och sandstränderna längs med kusten.

Vandringsleden "Bödaleden" sträcker sig genom området och i reservatet finns också flera kortare vandringsleder och motionsspår. Området används också för orienteringsverksamhet.

Ärendets beredning

Delar av området avsattes 1964-11-26 som domänreservat.

I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde Länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges ett långsiktigt skydd som naturreservat. Böda backar hör till de områden som Länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och Assi Domän slöt 1995 ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i hela landet. Böda backar är ett av de områden som omfattas av avtalet.

Områdets naturvärden har dokumenterats i en inventering av Böda kronopark 1997/98. Vid denna inventering framkom att områden med höga naturvärden finns i direkt anslutning till det befintliga domänreservatet. Reservatet har därför utvidgats med dessa områden.

1995 inkom till Skogsvårdsstyrelsen en ansökan om förnygringsavverkning på fastigheten Kyrketorp 6:1. Vid fältbesök konstaterade Skogsvårdsstyrelsen att området hyste höga naturvärden, varför denna fastighet ingår i reservatet.

Svensk Fastighetsvärdering AB har på uppdrag av Länsstyrelsen genomfört värdering av fastigheten Kyrketorp 6:1 och förhandlingar pågår med markägaren, Kenneth Petersson.

Ett förslag till beslut och skötselplan har utarbetats av Länsstyrelsen under hösten 1999.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till markägare, nyttjanderätts-havare, Borgholms kommun, Räddningstjänsten Öland, Naturvårdsverket, Vägverket, Skogsvårdsstyrelsen, Svensk Fastighetsvärdering AB, Ölands Botaniska förening, Ölands Naturvärn, Ölands Ornitologiska förening och Föreningen Sydostentomologerna, Böda IK och Kalmar OK.

Förslaget har omarbetats under våren 2000.

Syfte

Syftet med reservatet skall vara att:

- * Bevara geovetenskapligt intressanta områden med väl utvecklade dynområden och flygsandfält.

- * Bevara områden med naturskogsartad skog, med flera värdefulla skogstyper, som exempelvis gammal hedtallskog, kalkbarrskog, ädellövskog, samt lövrika barr- och blandskogar, samt den flora och fauna som tillhör dessa biotoper.
- * Bevara områdets botaniska värden och då särskilt förekomsten av arter knutna till kalkbarrskog eller äldre barrskog, ädellövskog och till ek och andra lövträd på slutna lokaler.
- * Bevara hotade, sårbara och missgynnade arter så att dessa kan fortleva i området och helst öka i utbredning och antal.
- * Syftet är även att - i den mån det inte strider mot ovanstående syften - ge möjlighet till friluftsliv och rekreation samt vetenskaplig forskning och undervisning i skyddad natur.

Skälen för beslutet

Området är geovetenskapligt intressant med väl utvecklade dynområden och flygsandfält.

Området har mycket höga naturvärden med flera skyddsvärda och artrika biotoper, som äldre naturskogsartade kalkbarrskogar, bland- och ädellövskogar. Stora delar av området har naturskogskaraktär med förekomst av gamla och grova träd, lågor och död ved, vilket är av stort biologiskt värde för de växt- och djurarter som är knutna till denna typ av substrat.

Vidare är området botaniskt värdefullt genom förekomsten av ett flertal hotlistade och ovanliga lavar och svampar knutna till kalkbarrskog eller äldre barrskog, ädellövskog och till ek och andra lövträd på slutna lokaler.

Området har av den svenska regeringen föreslagits som ett område av gemenskapsintresse enligt EU:s art och habitatdirektiv (Natura 2000-område).

I samband med den revidering av naturvårdens riksintresse, som för närvarande pågår, har Böda backar föreslagits som ett område av riksintresse för naturvården.

I Naturvårdsplan för Öland, samt i den inventering som genomfördes av Böda kronopark 1997/98 har stora delar av området klassats med högsta eller mycket högt naturvärde.

Områdets värde kan påverkas negativt av avverkning och andra skogliga åtgärder, samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

Föreskrifter

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976: 484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. uppföra ny byggnad eller annan anläggning,
2. utan länsstyrelsens tillstånd anlägga väg, parkeringsplats, led, bro, spång eller bredda befintlig väg,
3. använda eller upplåta plats för camping eller uppställning av husvagnar eller husbilar med undantag av tältning enligt gällande föreskrifter,
4. uppföra mast, antenn eller liknande anordning,
5. anlägga motorbana eller skjutbana eller anordna motor- eller skytteövning eller tävling,
6. utan länsstyrelsens tillstånd använda markområdet för tävlings- eller övningsändamål,
7. utan länsstyrelsens tillstånd sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift,
8. anordna upplag annat än tillfälligt för naturvårdsförvaltningens behov,
9. uppföra stängsel eller annan hägnad, annat än i enlighet med fastställd skötselplan,
10. bedriva täkt av något slag,
11. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa,
12. ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse,
13. dika eller dämna,

14. utan samråd med länsstyrelsen dikesrensa,
15. anlägga ny luft- eller markledningsgata, med därtill hörande ledning,
16. utan samråd med länsstyrelsen utföra vegetationsröjning eller annan åtgärd för underhåll av kraftledningsgata,
17. plöja, harva eller fräsa
18. tillföra växtnäringsämne, rötslam, jordförbättringsmedel eller kalk,
19. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
20. avverka, gallra, röja eller utföra andra ingrepp i vegetationen, annat än i enlighet med fastställd skötselplan,
21. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, annat än i enlighet med fastställd skötselplan,
22. plantera eller så träd, buskar eller andra växter,
23. plantera in växt- eller djurart,
24. rida annat än på befintliga vägar,
25. framföra alla slag av fordon annat än på befintliga vägar eller för naturvårdsförvaltningens behov, eller för transport av skjutet högvilt,
26. utan samråd med Länsstyrelsen utföra undersökningar eller forskning,
27. utan länsstyrelsens tillstånd bedriva kommersiell verksamhet.

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt 9 § naturvårdslagen och som är närmare angivna i skötselplanen.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen:

1. Utmärkning av och information om reservatet.

2. Utförande och underhåll av leder, informationstavlor, parkeringsplats eller andra anordningar enligt fastställd skötselplan.
3. Gallring, röjning, avverkning, eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara och utveckla naturmiljön och den biologiska mångfalden enligt fastställd skötselplan.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.
5. Länsstyrelsen och naturvårdsförvaltaren äger rätt att utnyttja befintliga vägar inom reservatet.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. framföra alla slag av fordon annat än på befintliga vägar,
2. tälta, längre tid än ett dygn,
3. uppställa husvagn, husbil eller liknande,
4. rida annat än på befintliga vägar,
5. medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur,
6. utan länsstyrelsens tillstånd sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift,
7. göra upp eld,
8. skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris,
9. utan länsstyrelsens tillstånd utnyttja området för tävlings- eller övningsändamål,
10. utan länsstyrelsens tillstånd bedriva kommersiell verksamhet,
11. utan samråd med Länsstyrelsen utföra undersökningar eller forskning.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen fastställer länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare för naturreservatet är länsstyrelsen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 5.

Kungörelse

Beslutet skall kungöras på det sätt som är föreskrivet för författningar i allmänhet.

Underskrifter

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Anita Bråkenhielm. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även företrädare för kulturmiljöfunktionen, samhällsutvecklingsenhetens planfunktion samt Åsa Johansson deltagit, den sistnämnde föredragande.

Anita Bråkenhielm

Åsa Johansson

BILAGA 2

REGISTERUPPGIFTER

Namn:	Böda backar	
Kommun:	Borgholm	
Fastighet:	Kyrketorp 6:1 Böda kronopark 2:157	
Fastighetsägare:	Kyrketorp 6:1 Böda kronopark 2:157	
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen	
Kartblad:	Topografisk karta: 6HSV, 5HNV Ekonomisk karta : 05794 (529), 06704 (525)	
Areal:	179,5 ha*	
Landareal:	179,5 ha*	
Areal produktiv skogsmark:	177,8 ha*	
Naturgeografisk region:	14 b Ölands skogsrika område	
Naturtyper enligt naturvårdsregistret:	Barrskog Ädellövskog Ordinär lövskog Blandskog Våtmark Vatten	167,9 ha* 5,0 ha 1,3 ha 4,7 ha 0,5 ha 0,1 ha
Naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv:	Västlig taiga 9010	70,0 ha

* Arealen korrigerad enl Lst beslut 511-1551-05

Vegetationstyper enligt

Nordiska Ministerrådet (ViN): Tallskog av ljung-kråkbärsris-typ

*Pinus sylvestris-Calluna vulgaris-
Empetrum spp.-typ 2112* 51,2 haTallskog av lingonris-typ *Pinus sylvestris-
Vaccinium- vitis- idaea-typ 2114* 71,2 haTallskog av kalkört-typ *Pinus sylvestris-
Convallaria majalis-typ 2116* 0,5 haGranskog av blåbärsristyp *Picea abies-
Vaccinium myrtillus-typ 2121* 4,8 haGranskog av lågört-typ *Picea abies-Oxalis
acetosella-Melica nutans-typ 2124* 8,1 haBlandbarrskog av blåbärstyp 2130 (finns ej
som typ i ViN) 5,9 haBlandbarrskog av örttyp 2130 (finns ej
som typ i ViN) 13,6 ha

Yngre planterad barrskog 2131 12,6 ha

Sumpbjörkskog av ris-gräs-typ *Betula
pubescens-Molinia caerulea-Sphagnum
spp.-typ 2216* 1,3 haBoskog av lågört-typ *Fagus sylvatica-
Lamium galeobdolon- Melica uniflora-
typ 2222* 3,1 haBlandlövskog av örtrik-typ *Quercus robur-
Ulmus glabra- Tilia cordata-typ 2236* 1,9 haBlandskog av ört-typ *Picea abies-Betula spp.-
Quercus robur-Fagus sylvatica-Geranium
sylvaticum-Melica nutans-typ 2313* 4,7 haFuktäng av blåtåtel-typ *Molinia caerulea-typ
5235* 0,5 ha

Öppet vatten 6600 (finns ej som typ i ViN) 0,1 ha

* Arealen korrigerad enl Lst beslut 511-1551-05

Skyddsföreskrifter
produktiv skogsmark:

Totala

Befintliga anläggningar:

Vandringsled

Planerade anläggningar:

Informationstavlor, parkeringsplats

Inventeringar, övrig
dokumentation:

Larsson K.- H. (red) 1997: Rödlistade svampar i Sverige – Artfakta. Artdatabanken, SLU, Uppsala

Ekstam U., Martinsson I. (1981): Böda kronopark, naturinventering. Länsstyrelsen i Kalmar informerar, 1981:4.

Gärdenfors, U. (ed) 2000. *Rödlistade arter i Sverige 2000*. Artdatabanken, SLU, Uppsala.

Knutsson T., Lundkvist H. Under publicering. Länsstyrelsen i Kalmar.

Lantmäteriet i Kalmar. Utmarksdelning av Böda kronopark, publikation nr 12 1813-1815.

Länsstyrelsen i Kalmar. Fornlämningsregistret, Raä nr: 27, 29, 170-174, 182-184.

Länsstyrelsen i Kalmar (1982): Natur och naturvård på Öland. Inventering, värdering och skydd av Öländsk natur. Länsstyrelsen i Kalmar informerar, Meddelande 1982:9.

Länsstyrelsen i Kalmar (1988): Kulturmiljövårdens riksintressen. Länsstyrelsen i Kalmar län informerar 1988:9.

SGU (1983): Jordartskartan 5H Borgholm NV/NO. Ser. Ae nr 55.

Thor, G. & Arvidsson, L. (red.) 1999. Rödlistade lavar i Sverige – Artfakta. Artdatabanken, SLU, Uppsala

Handlingar från Kungliga domänstyrelsen.

LÄNSSTYRELSEN
KALMAR LÄN

BESLUT

18 (30)

2000-06-21

231-1267-96

Uppgifter från Artdatabanken

BILAGA 3

SKÖTSELPLAN

1. Övergripande mål

De övergripande målen för reservatets skötsel skall vara att:

- * Bevara geovetenskapligt intressanta områden med väl utvecklade dynområden och flygsandfält.
- * Bevara områden med naturskogsartad skog, med flera värdefulla skogstyper, som exempelvis gammal hedtallskog, kalkbarrskog, ädellövskog, samt lövrika barr- och blandskogar, samt den flora och fauna som tillhör dessa biotoper.
- * Bevara områdets botaniska värden och då särskilt förekomsten av arter knutna till kalkbarrskog eller äldre barrskog, ädellövskog och till ek och andra lövträd på slutna lokaler.
- * Bevara hotade, sårbara och missgynnade arter så att dessa kan fortleva i området och helst öka i utbredning och antal.
- * Syftet är även att - i den mån det inte strider mot ovanstående syften - ge möjlighet till friluftsliv och rekreation samt vetenskaplig forskning och undervisning i skyddad natur.

2. Åtgärder i skötselområden

Reservatet är med hänsyn till skötseln indelat i 3 skötselområden. Avgränsningen av skötselområdena framgår av bifogad skötselplanekarta, bilaga 3.1.

2.1. Skötselområde 1 (117,1 ha*) Äldre barr- och blandskogar

* Arealen korrigerad enl Lst beslut 511-1551-05

Beskrivning: Området utgörs till övervägande del av äldre barrskogar. Området strax väster om landsvägen och österut utgörs av ett gammalt sanddynsområde. Dynerna är bevuxna med barrskogar, dominerade av tall på högområden och med tall/gran med stort inslag av lövträd i de fuktigare partierna mellan dynerna.

Parallellt med väg 136 löper ett tydligt markerat dynsystem bevuxen med tallskog av ljung-kråkbär-ristyp, en vegetationstyp som är representativ för Böda skogarna, men annars endast förekommer på ett par mindre områden på Öland. Ljung och lingon dominerar i fältskiktet och kråkbär förekommer som karaktärsart och dominerar i vissa partier. Skogen är gammal och grov och utgör första generationen

med sluten skog efter att dynerna avsattes. I området finns en mindre sumpbjörk-skog med en grävd damm i mitten. Dammen används av Räddningstjänsten som vattenreserv.

I nordöstra delen av reservatet finns ett mindre område som tidigare varit domänreservat; "Södra mosslinjen". Området utgörs av gammal barrblandskog med underväxt av idegran och löv som ek, lönn, bok och hassel. Förekomsten av mycket gammal, grov tall och äldre gran är stor. Även större träd av idegran förekommer, bland annat ska kronoparkens största idegran finnas här. Fältskiktet är risartat med dominans av blåbär, ekorrbär och harsyra. Även området utanför det gamla domänreservatet utgörs av olikåldrig, delvis grov barrblandskog och i sydvästlig riktning sträcker sig ett kanalsystem, kantat av grov bok. Österut blir vegetationen rikare och här växer ängsartad granskog och barrblandskog. Inslaget av bok, ädelgran, idegran, ek och björk mm är relativt stort och en hel del död ved och högstubbar förekommer. I området har flera fynd av rödlistade svampar gjorts, varav flera indikerar äldre barrskog på kalkrika marker. Här finns också en mycket värdefull lavflora. Fynd har nyligen gjorts av trådbrosklav (starkt hotad) och ringlav (sårbar). Detta är de första fynduppgifterna sedan 1940-talet, då dessa arter fanns på några lokaler på norra Öland.

Som en enklav i den södra delen av området finns en privat fastighet som klassats som nyckelbiotop. Fastigheten, samt omgivande marker utgörs av mycket gammal olikåldrig och luckig blandskog av tall och gran. Smala surdrog löper i nordsydlig riktning med utvecklad al/björksumpskog och senvuxen ek. Bitvis finns även grov ek. Biotopen är plockhuggen men har ändå naturskogskaraktär med grova träd, död ved, socklar och senvuxna ekar. Den långa kontinuiteten av gamla träd tillsammans med ett stabilt och fuktigt mikroklimat har gett en intressant lavflora. I sydöstra delen finns ett par öppna fuktpartier med blåtåtel och inslag av pors. Området avgränsas i öster av en tydligt markerad sanddyn med sluten tallskog av mycket hög ålder. Norrut övergår vegetationen till något yngre och mer homogena tall- eller barrblandskogar med blåbär och örnbräken.

Området väster om väg 136 är av en annan karaktär än de sandiga tallhedarna i östra delen. Här utgörs underlaget till övervägande del av kalkhaltiga moräner vilket också avspeglar sig på vegetationen. Hela området karaktäriseras av en stor trädslagsblandning, samt av den ställvis mycket rika förekomsten av hassel. Skogen är ofta luckig och grova träd och död ved förekommer i området. Fältskiktet är rikt med arter som indikerar näringsrika och/eller kalkrika förhållande, exempelvis förekommer myska mycket rikligt tillsammans med lundslok, hässlebrodd, blåsippa, murgröna och skogsknipprot. Norr om Rosendal växer örtrika barrblandskogar, ofta med riklig underväxt av hassel. Gran dominerar mestadels men partier med den ovanliga skogstypen tall/hassel förekommer. Inslaget av löv som björk och senvuxen ek är ställvis mycket stort. Vissa partier är fuktigare och här växer ofta rikligt med skavfräken. Sockelbildning på de äldre träden och på stubbar visar att marker-

na tidigare varit betydligt fuktigare. Flera diken finns inom området, ofta kantade med grov bok och al.

Inslag av främmande trädslag som douglasgran och weymouthtall förekommer på flera håll i området.

Längs med väg 136 finns en milstolpe från 1737, samt 12 stycken väghållningsstenar av kalksten.

Mål för skötselområdet: Naturskogsartade barr- och blandskogar.

Kvalitetsmål:

- * Arealen gammelskog (västlig taiga enligt natura 2000) ska uppta minst 70 ha och på sikt öka.
- * Antal lågor ska på sikt uppgå till i genomsnitt 150 per ha som riktvärde med nedre gränsvärde på 75 per hektar, varav 10 % ska vara grövre än 25 cm.
- * Rödlistade arter och signalarter av lavar knutna till äldre barrskog, samt till senvuxen ek och andra lövträd på slutna lokaler skall leva kvar och helst öka i utbredning och antal.

Exempel på sådana arter som förekommer i området är trådbrosklav *Ramalina thrausta*, ringlav *Evernia divaricata*, gammalgranslav *Lecanactis abietina*, mjölig klotterlav *Opegrapha sorediifera*, stiftkvistlav *Fellhaneropsis vezdae*, frostig trädgrönelav *Scoliciosporum pruinosum*, grå vårtlav *Acrocordia gemmata*, glansfläck *Arthonia spadicea*, kattfotslav *Arthonia leucopellaea* och havstulpanlav *Thelotrema lepadinum*.

- * Rödlistade arter och signalarter av svamp knutna till kalkbarrskog eller till äldre barrskog skall leva kvar och helst öka i utbredning och antal.

Exempel på sådana arter som förekommer i området är röktrattskivling *Clitocybe inornata*, arommusseron *Lepista densifolia*, gropticka *Oligoporus guttulatus*, blåfotad taggsvamp *Sarcodon glaucopus*, kopparspindling *Cortinarius cupreorufus*, bittermusseron *Leucopaxillus gentianeus*, föränderlig brosking *Marasmius wynnei*, lakritsmusseron *Tricholoma apium* och spinnfingersvamp *Lentaria byssiseda*.

Åtgärder:

- * Området skall i princip få utvecklas fritt mot ett mer naturskogsartat tillstånd.
- * I den mån främmande trädslag föryngrar sig i området skall dessa röjas eller gallras bort.
- * Möjligheten att lägga igen diken och återskapa en naturligare vattenregim skall utredas.
- * Rönjningar på fornlämningar får ske i samråd med naturvårdsförvaltaren.
- * Träd som fallit eller hotar falla ned över väg, parkeringsplats, led, fornlämning, dike, stängsel eller ledning, får upparbetas. Veden skall flyttas tillbaka och lämnas i skötselområdet.
- * Runt dammen öster om samhället finns ett gammalt nerrasad staket. Staketet bör tas bort eller bytas ut mot ett nytt.

2.2. Skötselområde 2 (3,3 ha) Ädellövskog

Beskrivning: I anslutning till kanalen väster om vägen finns ett område med örtrik blandlövskog. I trädskiktet dominerar bok men trädslagsblandningen är stor med ek, alm, lönn, lind, ask, hassel och sälg. I området finns många grova eller mycket grova träd och även en del grova lågor. Även inslag av barr, liksom en hel del yngre tysklönn förekommer. Fältskiktet är örtrikt med tandrot, myska, lundslök. Plantor av idegran förekommer rikligt. På lavsidan har fynd gjorts av flera arter som indikerar höga naturvärden.

Strax söder om skötselområdet finns ett översandat oregistrerat gravfält med ca 12 gravar. Inom skötselområdet finns en oregistrerad grav och det kan möjligen finnas fler gravar. Även delar av två parallella stensträngar som löper från det centrala stensträngsområdet finns inom skötselområdet.

Mål för skötselområdet: Naturskogsartad blandlövskog med den flora och fauna som tillhör dessa biotoper.

Kvalitetsmål:

- * Strukturer knutna till naturskogsartad skog, exempelvis lågor och stående död ved skall öka.
- * Inslaget av barrträd skall inte överstiga 5 %.

- * Rödlistade arter och signalarter knutna till naturskogsartad blandlövskog skall leva kvar och helst öka i utbredning och antal. Exempel på sådana arter som förekommer i området idag är lönnlav *Bacidia rubella*, havstulpanlav *Thelotrema lepadinum*, lundfjällskivling *Lepiota subalba* och rostfjällskivling *Lepiota fulvella*.

Åtgärder:

- * Området skall i princip få utvecklas fritt mot ett mer naturskogsartat tillstånd.
- * Bortgallring av merparten av gran- och tallinslaget, samt vid behov kontinuerlig röjning av gran- och tallföryngring.
- * I den mån främmande trädslag föryngrar sig i området skall dessa röjas eller gallras bort.
- * Röjningar av buskar och sly på fornlämningar får ske i samråd med naturvårdsförvaltaren.
- * Träd som fallit eller hotar falla ned över fornlämning eller dike får flyttas men skall lämnas i skötselområdet.

2.3. Skötselområde 3 (59,1 ha) Yngre planterad barrskog

Beskrivning: Delområde 3a och b utgörs av unga tallplanteringar och delområde 3d,e,f,g av något äldre, delvis gallrade tallplanteringar. Samtliga bestånd kännetecknas av att de är homogena och fattiga på äldre träd och död ved. Delområde 3c är avverkat och planterat med gran under 1990-talet. Delområde 3h innefattar ett område med ung planterad gran med en skärm av björk. Delområdet är fuktigt och ett dike skär igenom. Längs med diket växer en del al.

Mål för skötselområdet: Naturskogsartad skog

Kvalitetsmål: Strukturer knutna till naturskogsartad skog, exempelvis lågor och stående död ved skall öka.

Åtgärder:

- * Gallring av barr i delområden 3a,b,d,e,f,g så att större variation i ålder och slutenhetsgrad skapas. Träd med olika ålder lämnas. Allt löv, äldre och döda träd, samt naturligt fallna träd och död ved lämnas kvar. För att öka mängden död ved skall högstubbar tillskapas och en del fällda träd lämnas. I delområde 3c röjs all gran bort, för att skapa förutsättningar för en naturlig succession. Avverkning och uttransport av virke skall göras vid sådan tidpunkt och på sådant sätt att skador på mark och vegetation undviks.

- * Diket i delområde 3h skall läggas igen.
- * Efter ovanstående skötselåtgärder skall området i princip få utvecklas fritt mot ett mer naturskogsartat tillstånd. Områdets utveckling skall följas och vid behov skall åtgärder för att gynna en högre biologisk mångfald i området genomföras. Exempel på sådana kan vara att öka mängden död ved genom att tillskapa högstubbar, samt fälla träd som sedan lämnas i området.
- * Rójningar på fornlämningar får ske i samråd med naturvårdsförvaltaren.
- * I den mån främmande trädslag föryngrar sig i området skall dessa gallras bort.
- * Träd som fallit eller hotar falla ned över väg, parkeringsplats, led, fornlämning, dike, stängsel eller ledning, får upparbetas. Veden skall flyttas tillbaka och lämnas i skötselområdet.

3. Bränder och brandbekämpning

Bränder som uppkommer inom området skall släckas enligt gällande räddningslag.

4. Jakt

Rätten till jakt berörs inte av reservatsbildningen.

5. Friluftsliv och turism

5.1 Övergripande mål

Det övergripande målet är att området skall användas för rekreation och rörligt friluftsliv i den mån detta inte strider mot de biologiska bevarandevärdena.

5.2 Riktlinjer och åtgärder

5.2.1 Parkeringsplats

En mindre parkeringsplats skall anläggas i anslutning till Böda samhälle, enligt bifogad skötselplanekarta, bilaga 3.1. Parkeringsmöjligheter för enstaka personbilar finns även på andra platser i anslutning till reservatet.

5.2.2 Vägskyltar

En vägvisare till parkeringsplatsen sätts upp vid väg 136.

5.2.3 Vandringsspår och leder

Vandringsleden ”Bödaleden” sträcker sig genom reservatet. Leden är markerad med vita prickar på träd. I området finns också kortare vandringsleder och motionsspår.

5.2.4 Information

Informationstavlor med upplysning om områdets natur- och kulturvärden, samt gällande föreskrifter sätts upp på två olika platser inom reservatet, enligt bifogad skötselplanekarta, bilaga 3.1.

5.2.5 Sanitära anordningar

Inga sanitära anordningar finns idag i anslutning till reservatet och bedöms för närvarande inte heller nödvändiga.

5.2.6 Eldning

Enligt reservatsföreskrifterna råder eldningsförbud. Några eldsstäder skall därför inte iordningsställas.

5.2.7 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsmarkering skall utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22). Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att detta genomförs.

6. Tillsyn, dokumentation och uppföljning

6.1 Årlig dokumentation av skötselåtgärder

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera var och när åtgärder utförts, vem som utfört åtgärderna, kostnad samt finansiering.

6.2 Biologisk dokumentation och inventeringar

Kunskapen om områdets fauna och flora skall förbättras genom ytterligare inventeringar. Prioritering av inventeringsinsatser bör ske enligt följande:

1. Insekter, i första hand vedlevande, inom skötselområde 1 och 2.

2. Lavar inom skötselområde 1 (de delar där kunskapen är bristfällig).
3. Mark- och vedlevande svampar inom skötselområde 1.
4. Kärleväxter

Förekomsten av indikatorarter skall grunddokumenteras som underlag för uppföljning av kvalitetsmål.

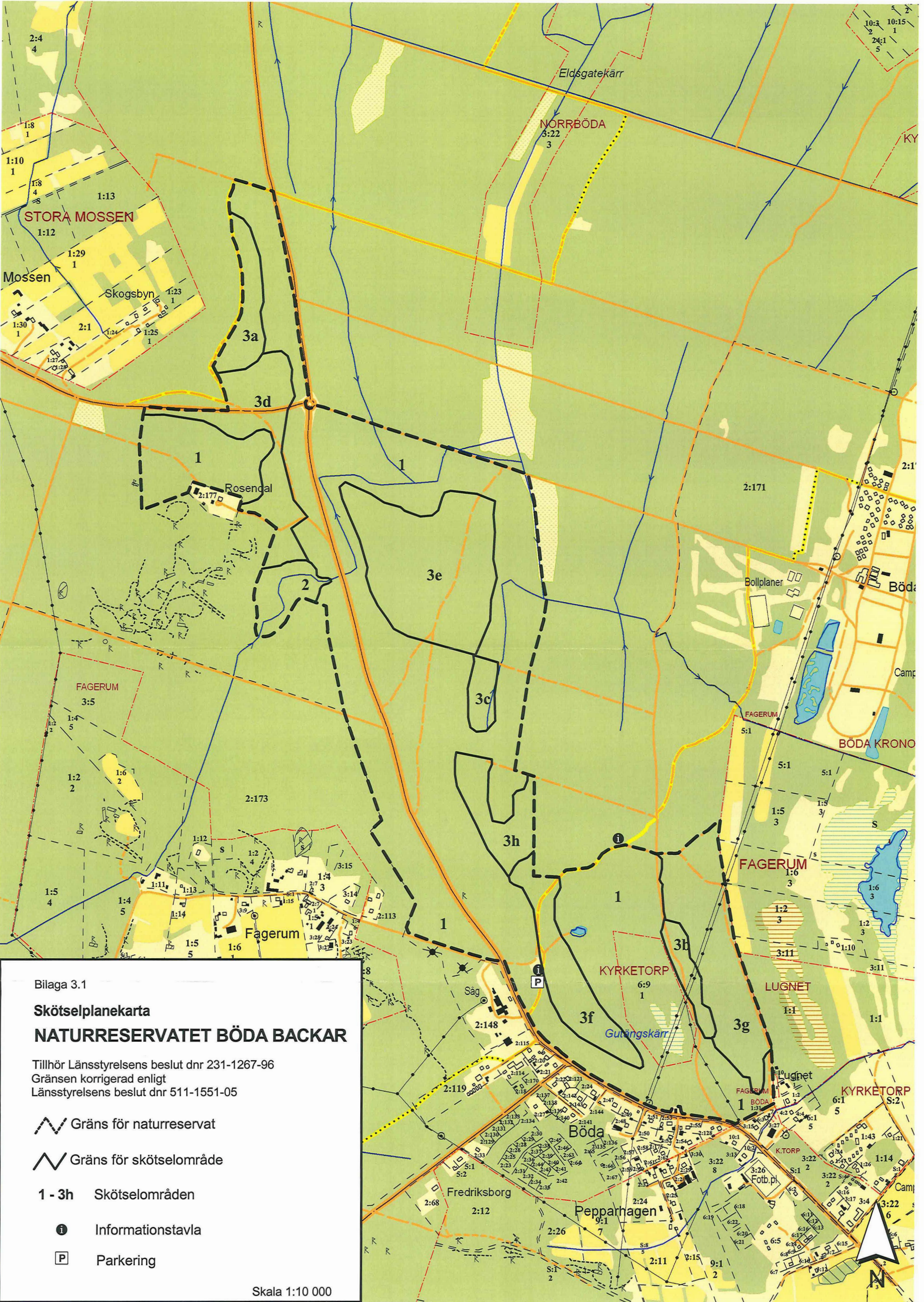
6.3 Uppföljning av kvalitetsmål

Uppföljning av kvalitetsmålen ombesörjs av länsstyrelsen i mån av resurser. Uppföljningen skall omfatta utbredning av prioriterade naturtyper och vegetations typer, bevarandestatus för prioriterade arter och indikatorarter, samt omfattning av värdefulla substrat som exempelvis lågor, stående död ved och grova träd. Metoder och tidsintervall för uppföljning skall anpassas till nationellt utvalda metoder och till miljöövervakningen för att resultaten skall bli regionalt och nationellt jämförbara.

Om fler lämpliga indikatorarter påträffas vid grunddokumentationen eller vid annat inventeringsarbete skall listan med indikatorarter som är angivna under kvalitetsmålen revideras.

7. Kostnader och finansiering

Uppförande och underhåll av anordningar för friluftslivet, framställning och utplacering av informationsskyltar, utmärkning av reservatets gräns samt tillsyn enligt skötselplanen bekostas via Naturvårdsverkets anslag för vård av naturreservat. Detsamma gäller avverkning, gallring, röjning eller annan skötselåtgärd som utförs för att tillgodose ändamålet med reservatet.

Bilaga 3.1

Skötselplanekarta
NATURRESERVATET BÖDA BACKAR

Tillhör Länsstyrelsens beslut dnr 231-1267-96
Gränsen korrigerad enligt
Länsstyrelsens beslut dnr 511-1551-05

Gräns för naturreservat

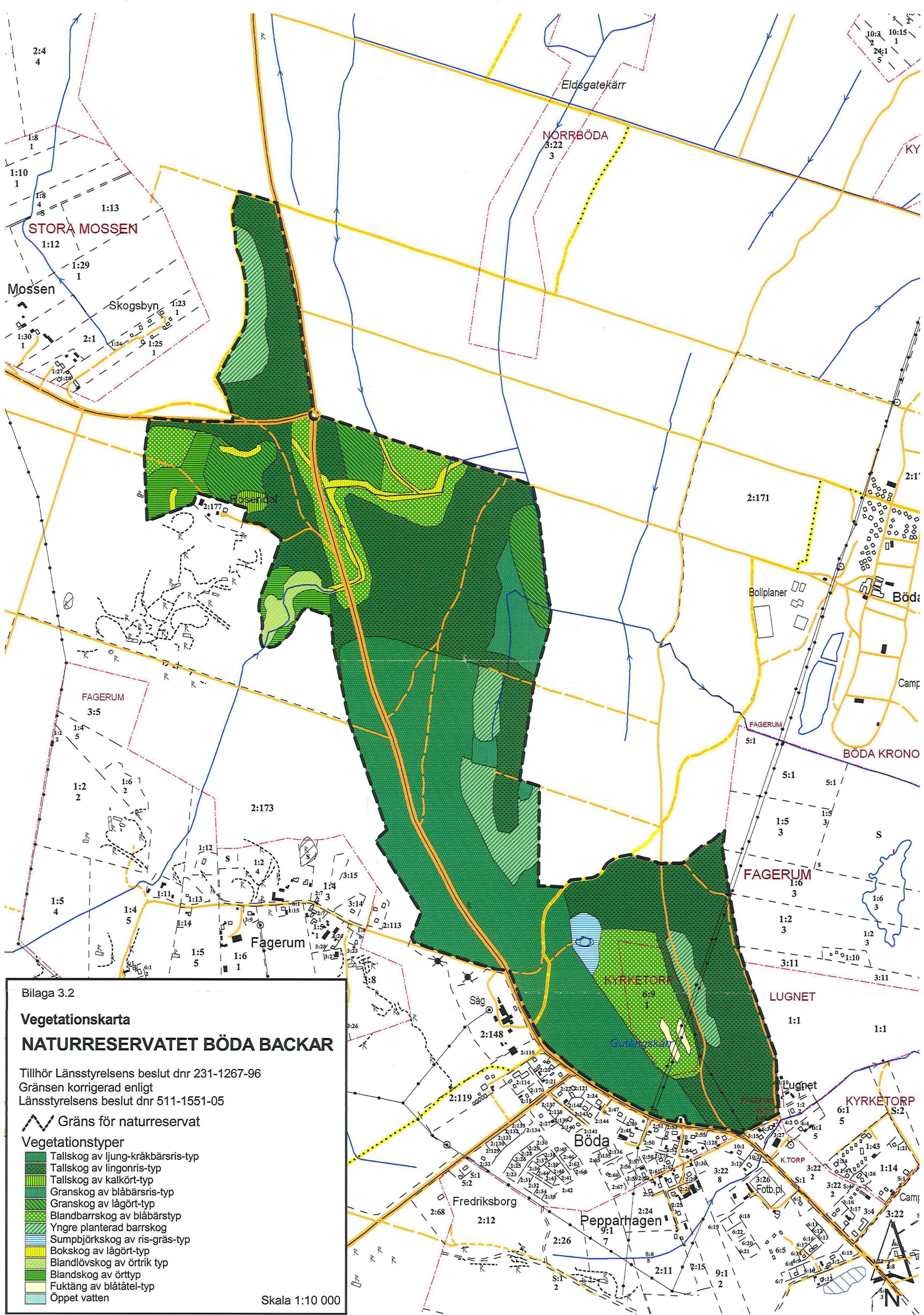
Gräns för skötselområde

1 - 3h Skötselområden

Informationstavla

Parkering

Skala 1:10 000

BILAGA 4

Rödlistade arter

Förteckning över kända rödlistade arter i naturreservatet Böda backar. Klassificeringen bygger på den svenska rödlistan från maj 2000.

(Rödlistekategori: EX = utdöd (extinct), RE = försvunnen (regionally extinct), CR = akut hotad (critically endangered), EN = starkt hotad (endangered), VU = sårbar (vulnerable), NT = missgynnad (near threatened), DD = kunskapsbrist (data deficient).

<u>Vetenskapligt namn</u>	<u>Svenskt namn</u>	<u>Hotkategori</u>
---------------------------	---------------------	--------------------

Lavar

Bacidia biatorina	grynig lundlav	NT
Evernia divaricata	ringlav	VU
Fellhaneropsis vezdae	stiftkvistlav	VU
Opegrapha soređiifera	mjölig klotterlav	NT
Opegrapha vermicellifera	stiftklotterlav	VU
Ramalina thrausta	trådbrosklav	EN
Scoliciosporum pruinosum	frostig trädgrönelav	DD

Svampar

Clitocybe inornata	röktrattskivling	NT
Cortinarius cupreorufus	kopparspindling	NT
Lentaria byssiseda	spinnfingersvamp	NT
Lepiota fulvella	rostfjällskivling	NT
Lepiota subalba	lundfjällskivling	NT
Lepista densifolia	arommusseron	NT
Marasmius wynnei	föränderlig brosking	NT
Oligoporus guttulatus	gropticka	VU
Sarcodon glaucopus	blåfotad taggsvamp	NT
Tricholoma apium	lakritsmusseron	NT

Kärlväxter

Taxus baccata	idegran	NT
---------------	---------	----

BILAGA 5

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos regeringen. Det gör Ni genom en skrivelse till regeringen, miljödepartementet, men Ni ska lämna/skicka skrivelsen till länsstyrelsen i Kalmar.

Tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienummer).

Tala om varför Ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring Ni vill ha. Skicka även med sådant som Ni anser har betydelse för ärendet.

Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.

Underteckna skrivelsen och uppge namn, personnummer, postadress och telefonnummer. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna skrivelsen.

Observera att Er skrivelse skall lämnas/skickas till Länsstyrelsen, Malmbrogatan 6, Kalmar. Postadressen är 391 86 Kalmar.

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till länsstyrelsen.